



# Bloeiend Bedrijf van start!

**Van 17 t/m 31 januari 2011 stond de Demoregeling Beheer Akkerranden open. Hoofdaanvrager Teunis Jacob Slob uit Noordeloos heeft samen met inmiddels ruim 300 boeren de subsidieaanvraag ingediend die door het Ministerie van EL & I is goedgekeurd.**

Bloeiend Bedrijf is een samenwerkingsverband ondersteund door 17 agrarische natuurverenigingen (ANV's), Veelzijdig Boerenland, het Louis Bolk Instituut, Boe-

renNatuur en de Natuurweide. Bloeiend Bedrijf richt zich op de aanleg en het beheer van akkerranden voor functionele biodiversiteit, met de nadruk op het bevorderen van natuurlijke vijanden van landbouwplagen. De kennis en ervaring die in het samenwerkingsverband opgedaan worden, zullen op diverse manieren met de sector gedeeld worden.

➔ **Meer info over de Demoregeling**

## Boeren aan de slag met Biodiversiteit

De aangesloten deelnemers zijn ingedeeld in 17 werkgroepen met elk hun eigen contactpersoon. Van 5 april tot 2 mei 2011 hebben er 15 startbijeenkomsten plaatsgevonden waar praktisch alle deelnemers bij konden zijn.

Wat duidelijk naar voren kwam is de diversiteit van agrarische ondernemers. Een uitstekende basis voor biodiversiteit! De meeste deelnemers werken gangbaar, maar er zijn ook biologische ondernemers bij. Er zijn deelnemers die al veel

ervaring hebben met het werken met biodiversiteit, maar de meesten doen mee om te ontdekken hoe ze de biodiversiteit op hun bedrijf kunnen bevorderen en in kunnen zetten voor een natuurlijke plaagbeheersing.

De variatie van ondernemers is een uitstekende basis voor uitwisseling van ervaringen rond functionele biodiversiteit, en vooral over hoe je de aanleg van nuttige akkerranden het beste aan kunt pakken.



## Zaadmengsels kiezen en inzaaien

In maart 2011 is er in totaal 5.500 kilo zaaizaad besteld, goed voor 200 hectare akkerranden! Ten Have Seeds (Gr.) en van Dijke Zaden (Z.) hebben de mengsels geleverd. 85% van de deelnemers heeft gekozen voor een éénjarig mengsel, 15% van de deelnemers legt een meerjarige rand aan. De mengsels zijn samengesteld op basis van onderzoek en praktijkervaringen uit verschillende projecten die de

afgelopen jaren in Nederland plaats hebben gevonden. Het grote verschil tussen een eenjarige en meerjarige rand is het verschil in bloeiende kruiden. Het meerjarige mengsel bestaat onder andere uit polvormige grassen, zodat na verloop van tijd een structuurrijke rand ontstaat die vooral geschikt is voor de overwintering van lopende natuurlijke plaagbestrijders, zoals kevers en spinnen.



Bloeiend Bedrijf is een samenwerkingsverband van bedrijven in de akkerbouw en veehouderij die aan de slag gaan met akkerranden voor nuttige biodiversiteit. Veehouder Teunis Jacob Slob uit Noordeloos, zelf actief betrokken bij het agrarische natuurbeheer in Nederland, is initiatiefnemer. De deelnemende bedrijven worden begeleid vanuit het Louis Bolk Instituut, koepelorganisaties Veelzijdig Boerenland en BoerenNatuur, vereniging De Natuurweide en 17 Agrarische Natuurverenigingen.

Bloeiend Bedrijf wordt vanaf maart j.l. 3 jaar gefinancierd door het Ministerie van EL & I en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. Dit is de eerste nieuwsbrief van Bloeiend Bedrijf en is gericht op zowel de aangesloten ondernemers als andere geïnteresseerden.

Veel leesplezier!





Een greep uit de zaadmengsels van 2011: resp. bolderik, rolklaver, korenbloem en gele ganzenbloem. Voor een compleet overzicht van de bloemenmengsels en hun nut: ga naar [www.bloeiendbedrijf.nl/zaadmengsels](http://www.bloeiendbedrijf.nl/zaadmengsels).

## Aanleg en beheer van de akkerrand

Alle deelnemers zijn nu van start gegaan met de voorbereiding en het inzaaien van de akkerrand. De droogte zorgt er dit jaar voor dat deelnemers de randen later inzaaien. De zaden hebben namelijk naast warmte ook vochtige omstandigheden nodig om goed te ontkiemen. De meeste randen zijn in de eerste helft van april ingezaaid, maar gezien de droogte in met name oostelijk Groningen werden zelfs begin mei nog randen ingezaaid.

De eerste door deelnemers gemaakte foto's van werkzaamheden en machines staan al op [www.bloeiendbedrijf.nl/akkerranden-op-de-kaart](http://www.bloeiendbedrijf.nl/akkerranden-op-de-kaart). Dit is een belangrijk demonstratieaspect van Bloeiend Bedrijf.

Op [www.bloeiendbedrijf.nl/inloggen](http://www.bloeiendbedrijf.nl/inloggen) kunnen deelnemers een wachtwoord opvragen om zelf afbeeldingen aan hun bedrijfsverhaal toe te voegen.



## Administratie

Veel vragen die bij elke startbijeenkomst terugkwamen, hadden betrekking op de administratie rond de akkerranden. De Demoregeling heeft het samenwerkingsverband veel ruimte gegeven om met onderlinge afspraken tot een goede uitvoering te komen en er echt iets van op te steken. Die afspraken zijn tijdens de startbijeenkomsten ruimschoots aan

bod gekomen. Belangrijke afspraken zijn dat de randen in de gecombineerde opgave opgegeven worden met gewascode 1575 "Faunaranden". Toeslagrechten kunnen daar gewoon op verzilverd worden en ook telt de oppervlakte mee in de mestplaatsing, maar wel met de gebruiksnorm van groenbemesters. [meer info](#)

## Scouting: nuttige insecten herkennen

Scouting is het controleren van het hoofdgewas op plaaginsecten en natuurlijke vijanden. Op basis daarvan kunnen telers bijvoorbeeld beslissen of ze minder, anders of helemaal geen chemische bestrijding inzetten. Hier is milieuwinst te halen! Momenteel zetten de ANV's en de landelijke organisatie de scouting op. Dit

jaar leren de deelnemers zelf hoe ze natuurlijke vijanden kunnen herkennen zodat ze ook zelf kunnen controleren of de nuttige akkerranden effect hebben. Uiteindelijk is het de bedoeling dat er een aantal keer per jaar gescout wordt. Deelnemers krijgen bericht over de eerste studiemiddagen.

## Functionele agrobiodiversiteit (FAB)

Biodiversiteit is de variatie van al het leven op Aarde. Nu kennen we ongeveer 1.5 miljoen soorten, maar schattingen van het daadwerkelijke aantal soorten lopen op tot 30 miljoen! Jaarlijks worden er nog steeds 100den nieuwe plant-, dier-, schimmel- en bacteriesoorten beschreven! Om meer grip te krijgen op de verschillende vormen van biodiversiteit, is onderscheid te maken in:

**Functionele biodiversiteit:** de variatie van leven waar wij iets aan hebben

**Schadelijke biodiversiteit:** de variatie van leven waar wij last van hebben

**Begeleidende biodiversiteit:** de variatie van leven waar we niet van weten of we er baat of last van hebben.

Tot welke groep een soort behoort, hangt natuurlijk af van wie oordeelt! Wat voor de één nuttig kan zijn, is voor een ander misschien wel schadelijk of heeft helemaal geen waarde. In de landbouw speelt voornamelijk Functionele Agrobiodiversiteit.



*Dit jaar is er veel droogte waardoor de ontwikkeling van de akkerranden vertraging oploopt.*





**Gaasvliegen:** Nuttige insecten waarvan de volwassenen op de bloemen afkomen (links) en hun larven schadelijke insecten opeten (rechts).



**Loopkevers:** Een zeer diverse groep met 100den soorten in Nederland. Zowel de larven als de volwassen kevers eten andere insecten.



**Lieveheersbeestjes:** Een opvallende groep kevertjes waarvan zowel de larven als de volwassen kevers andere insecten (vooral bladluizen) eten.

## Kennisuitwisseling

Een belangrijk onderdeel van het project is kennisuitwisseling tussen deelnemers en agrarische ondernemers die nog geen randen voor functionele agrobiodiversiteit hebben aangelegd. Door het uitwisselen van ervaringen met collega's en landbouwleerlingen moeten uiteindelijk zoveel mogelijk ondernemers met dergelijke randen aan de slag gaan. Vanuit het project zetten we in op kennisoverdracht via demonstraties, excursies en artikelen

in vakbladen. Raadpleeg regelmatig onze website voor activiteiten bij u in de buurt en zet ook uw bedrijfsverhaal met foto's op [www.bloeiendbedrijf.nl/akker-randen-op-de-kaart](http://www.bloeiendbedrijf.nl/akker-randen-op-de-kaart).

Bent u deelnemer en wilt u een excursie of demonstratiedag op uw bedrijf organiseren? Benader uw contactpersoon voor meer informatie over hoe de projectbegeleiding u in de communicatie kan ondersteunen.



## Nuttige akkerranden

De nuttige akkerranden trekken twee belangrijke groepen natuurlijke vijanden aan:

- de soorten die op de nectar en pollen in bloemen afkomen waarna hun larven de schadelijke insecten te lijf gaan, zoals gaasvliegen, zweefvliegen en sluipwespen
- soorten die op plekjes voor overwintering en voortplanting af komen en van daaruit op jacht gaan naar onder andere schadelijke insecten. Voorbeelden zijn loopkevers, spinnen en lieveheersbeestjes.

Tijdens de studiemiddagen wordt geoefend met de herkenning van deze functionele biodiversiteitsgroepen.



Contact:  
Merijn Bos, [m.bos@louisbolk.nl](mailto:m.bos@louisbolk.nl)  
Dave Dirks, [dirks@veelzijdigboerenland.nl](mailto:dirks@veelzijdigboerenland.nl)

Fotografie: ANV Rietgors (J. Zevenbergen), ANV Rondon het Greppelveld (C. Dekker), M.M. Bos, J. Holstein, KoppertBiologicalSystems, R. Kuiper, A. v. Vliet, U. Wyss.

Bloeiend Bedrijf is: 300 landbouwondernemingen en 17 Agrarische Natuurverenigingen, landelijk ondersteund door Veelzijdig Boerenland, het Louis Bolk Instituut, BoerenNatuur en De Natuurweide.

Meer informatie:  
[www.bloeiendbedrijf.nl](http://www.bloeiendbedrijf.nl)